

تاریخ: ۲۱/۰۱/۲۰۲۴

نویسنده: سیدعظیم حسینی بخش: تجارت داخلی و خارجی

بنادر

شیرخان بندر

قزل قلعه یکی از مناطق سرحدی ولایت کندز میباشد که در کنار دریای آمو در مقابل نیژنی پنج (پنج سفلی)، جمهوری تاجکستان قرار دارد.

بندر قزل قلعه (بعداً شیرخان بندر) بمنظور تنظیم بهتر و تسریع امور تخلیه و بارگیری از/ به کشتی ها و وسایط انتقالی و تذخیر امتعه تجارتي سکتور خصوصي و دولتي، در شمال کشور فعال گردید. بندر قزل قلعه در سال ۱۳۳۳ منحيث بندر دریائی جانب افغانی مورد بهره برداری قرار گرفت که در آن شرکتی بنام شرکت

ترانزیت الی سال ۱۳۳۶ فعالیت های محدودی را انجام میداد. بنابر نیاز زمان و توسعه داد و ستد اموال تجارتي بين افغانستان و اتحاد شوروی، در سال ۱۳۳۷ تهداب تاسیسات بندری توسط آمریت پروژه بندر سازی وزارت فواید عامه گذاشته شد و در سال ۱۳۳۹ به پایه اکمال رسید. در سال ۱۳۳۸ به اساس فرمان دولت وقت ریاست بندروالی وزارت تجارت درین بندر که به نام **ریاست بندروالی قزل قلعه** مسمی گردید بفعالیت آغاز نموده و وظایف تحویلگیری و تحویلهی اموال صادراتی و وارداتی تجار، شرکت ها و دولت را انجام میداد. با ایجاد نمایندگی های گمرک، ترانسپورت، انحصارات و چندین نمایندگی بارچالانی، امور بندری توسعه یافته و رو به افزایش گذاشت.

بندر قزل قلعه در سال ۱۳۴۴ رسماً به شیرخان بندر (به نام شیر خان نشیر، خانی از قبيله خروتي نشیر) **تغییر نام یافت**. در سال ۱۳۵۳ ریاست تصدی شیرخان بندر در چوکات وزارت تجارت به سرمایه ۱۵۰ میلیون افغانی ایجاد شد.

بعد از سال ۱۳۷۱ در اثر جنگهای داخلی شیرخان بندر به یک مخروبه مبدل گشت و از استفاده باز ماند. در برج جدی ۱۳۸۰ با ایجاد دولت مؤقت شیرخان بندر موازی با سایر بنادر و ارگانهای دولتی مجدداً به فعالیت آغاز نمود. این بندر که در شمال افغانستان در کنار دریای آمو موقعیت دارد روابط تجارتي، ترانسپورتي و ترانزيتي را با نيژني پنج(پنج سفلی) جمهوری تاجکستان تأمین مینماید.

شیرخان بندر از جمله بنادر است که در گذشته اموال توسط کشتی ها به دو طرف سواحل دریای آمو بین نیژنی پنج(پنج سفلی) جمهوری تاجکستان و شیرخان بندر افغانستان انتقال و تحویلدهی میگردید. اما با تکمیل پل دوستی که با مساعدت مالی ایالات متحده امریکا بالای دریای آمو بین افغانستان و تاجکستان اعمار و در سال ۱۳۸۶ مورد بهره برداری قرار گرفت، تسهیلات زیادی را در امر انتقالات و ترانزیت اموال بوجود آورد.

ریاست تصدی شیرخان بندر در سال ۱۳۸۷ تغییر شخصیت حقوقی نموده به اداره خدماتی بندری مبدل گردیده است. در زمان حکومت اول طالبان سرحد و بندر بین افغانستان و تاجکستان مسدود بود.

رؤسای تصدی شیرخان بندر

شماره	رؤسای تصدی شیرخان بندر	سال
۱	شاه جهان (اولین رئیس)	۱۳۳۷
۲	محمد صدیق طرزی	
۳	محمد اعظم اعظمی	
۴	محمد عمر صافی	
۵	حفیظ الله امین	
۶	شجاع الدین	
۷	محمد اکبر روشن ضمیر	
۸	امان الله نظرابی	

	علی احمد رضائی	۹
	انجنیر احمد شاهین	۱۰
	سعادت گل آهنگر	۱۱
	عبد الرحیم کاروال	۱۲
	محمد عجب اطرافی	۱۳
	نظر محمد	۱۴
	محمد حنیف	۱۵
	محمد مقیم	۱۶
	عبدالفتاح	۱۷
۱۳۷۰-۱۳۷۱	عبدالمحبوب محبوب	۱۸
	عبدالمنان	۱۹
	محمد سالم	۲۰
	معلم چاری	۲۱
	محمد گل	۲۲
۱۳۸۱	ضابط محمد سالم	۲۳
۱۳۸۲	محمد حسن مستقیم	۲۴
۱۳۸۵	صدیق الله هارون سرپرست	۲۵
۱۳۸۶	عطا محمد سرپرست	۲۶
۱۳۸۷	محمد کبیر ایماق	۲۷
۱۳۸۹	شیرمحمد عرب	۲۸

پل دوستی افغانستان - تاجکستان

شیرخان بندر شهری مرزی در افغانستان و. حالا عمدتاً یک بندر خشکی است که در مرز بین افغانستان و تاجیکستان واقع شده است. شهر پس از تکمیل پل دوستی میان افغانستان و تاجیکستان در بانجی بویون در سال ۲۰۰۷ به سرعت رشد کرد. این پل سهولت ارتباط با کشور همسایه، تجارت بین افغانستان و آسیای مرکزی را به میزان قابل توجهی تقویت کرد.

روزانه تا ۴۰۰ لاری از شهر عبور می کند و کالاهای تجاری را از کشوری به کشور دیگر حمل می کند. این تجارت همچنین بسیاری از صاحبان فروشگاه های محلی را بسیار ثروتمند کرد.

پل دوستی افغانستان و تاجیکستان در پنج پایین پلی است که بر روی دریای پنج بین پنج پایین (یا نیژنی پنج)، تاجیکستان و شیرخان بندر، افغانستان قرار دارد، در ۲۶ اگست ۲۰۰۷ افتتاح شد. طول پل دو راهه ۶۷۲ متر و عرض آن ۶/۱۱ متر است. این پل به

ارزش تقریباً ۴۰ میلیون دالر احداث گردیده که توسط بخش مهندسی وزارت دفاع ایالات متحده تأمین مالی شده و توسط یک شرکت ایتالیایی به نام ریزانی دو اچر طراحی و ساخته شده است.

امامعلی رحمان، رئیس جمهور تاجیکستان و حامد کرزی، رئیس جمهور افغانستان، کارلوس گوتیرز، وزیر بازرگانی ایالات متحده در مراسم افتتاحیه شرکت داشتند. پل دوستی جهت تقویت تجارت میان آسیای میانه با جنوب آسیا و نیز کمک به توسعه اقتصادی افغانستان پرداخته است.

با گشایش این پل، به جای تکیه بر قایق هایی که به طور پراکنده بر روی دریای مرزی پنج رفت و آمد می کنند، روزانه تا نزدیک به هزار لاری از روی آن عبور خواهند کرد.

پل دوستی در عین حال در یکی از پرترددترین مسیرهای قاچاق مواد مخدر در جهان واقع شده است. این پل ۶۷۲ متری، منطقه نیژنی تاجیکستان را به شهر شیرخان بندر افغانستان وصل می کند.

این نگرانی وجود دارد که احداث پل دوستی، قاچاق مواد مخدر از افغانستان را از طریق این مرز، که تا پیش از این با استفاده از قایق های کوچک انجام می شد، به طور قابل ملاحظه افزایش دهد.

اما از جانب دیگر، پل دوستی در شرایط فعلی می تواند آغازگر عصر جدیدی در تجارت منطقه ای باشد و در بهبود وضعیت زیربنای اقتصادی برای رفاه و یکپارچگی اقتصادی منطقه حیاتی و سهم مهمی را داشته باشد.

قبل از ایجاد این پل، تجارت افغانستان و تاجیکستان فقط از طریق نقاله‌های دریایی آنهم چند ماه در سال با ظرفیت حمل ۵۰ لاری در روز از طریق شیرخان بندر انجام می‌شد، اما با افتتاح این پل، ظرفیت تجارت افغانستان با تاجیکستان و آسیای مرکزی به هزار لاری در روز افزایش می‌یابد. با ایجاد پل دوستی نه تنها وابستگی تقریباً انحصاری افغانستان به بندر کراچی و پورت قاسم پاکستان نیز کاهش می‌یابد بلکه پاکستان را جهت رسیدن به آسیای مرکزی، بیشتر وابسته به ترانزیت شیرخان بندر افغانستان می‌سازد. ختم